— ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME —

NR 3. *SOMMER - HØST 1995* 27. årg

Skjernøymarsjen 20. gang.

Søndag 27. aug. gikk 221 Skjernøymarsjen, og det er 66 flere deltakere enn i fjor. Dette er 20.gangen Skjernøymarsjen går, så jubileet ble feiret med bløtkake til marsjdeltakerne, hvorav fem fikk stykket gratis da de hadde gått alle 20 marsjene.

Må nevne marsjgeneral og initiativtaker til Mandalsmarsjen Sverre Odd Tronstad (70) fra Mandal. I tillegg til å ha gått alle 20 Skjernøymarsjer fikk han stempel nr 1248 i marsjboka. Disse marsjene har han gått i løpet av 20 år. Det er godt gjort.

Det har hele tiden vært synkene intresse for marsjen. I fjor gikk det bare 155 stykker, så en har snakket om å legge ned, men med deltakertallet fra i år er det ikke snakk om det. Alle som gikk var veldig beigreistret for løypene som er variert med grus, asfalt og skogsvei i en fantastisk skjærgårsnatur, så det var mye skryt å høre.

Løypene var som vanlig med tre stykker. Den lengste på 20 km. gikk fra grendehuset, over Skjernøybrua, en runde rundt Kigevannet så rundt Skjernøy og Ystevåa, over hengebrua så tilbake til grendehuset. 10 km. gikk rundt øya og langs Ystevåa, og det var her de fleste gikk. Løypen til familier med barnevogn gikk rundt øya og ytterst til Ytre Farestad og tilbake. Det sies at Skjernøymarsjen er en av de mest populære ved siden av en turmarsj i Grimstad. Deltakerne kommer fra begge Agderfylkene samt Telemark og Rogaland. Og de ønsker mer løyper lagt ute på øya, f. eks. at også 10 km. blir lagt om Ystevåa og over hengebroa. Det var flere som gikk 10. km. og la vegen om Ystevåa i tillegg.

Arrangør av Skjernøymarsjen er vellet i sammarbeid med grendehuskomiteen og idrettskomiteen. Marsjen er tilsluttes Norsk Folkesportforbund og Internationaler Volkssportverband.

Fors. side 2

Som nevnt er det 20. gangen Skjernøymarsjen går og den var annerledes den gang. Da var start og innkomst ved Vassmyra skole på Ime. Det var to løyper en på 20 km. og en på 10 km. Den lengste gikk utover til Strømsvika, over heia til Brennevinsmyra til Holmsvika. Derfra videre over Skjernøybrua og vegen rundt øya tilbake til Homsvika. Her vegen langs Kigevannet til Kige og Omland og fulgte den gamle vegen over til Tofte og hovedvegen tilbake til skolen. De som gikk den korte løypen sløyfet turen om Skjernøya. - Til tross for det ufyslige været var det hele 725 som deltok, og hadde det vært fint vær hadde en regnet med enda flere. Dette var den første Skjernøymarsjen som gikk søndag 28. nov 1976, så det var langt bedre oppsluttning da og de som gikk den korte løypen fikk ikke sett Skjernøya i det hele tatt. Året etter 1977 gikk marsjen søndag 28. aug. Da var det rene sommervarmen, og det var ikke mindre enn 1150 deltakere med stort og smått, den elste 80 år og den yngste bare noen månder gammel. Løypa var som året før og de fleste gikk den korte løypa, Men mange gikk den lange løypa også og ved matstasjonen ved Dyrstad skolehus var det rene folkefesten. Det var ti stykker fra Kr. sand som kvelden i forveien hadde begynt å gå hjemmenfra til Vassmyra skole, så for å gå Skjernøymarsjen og så gå tilbake til Kr. sand. Det delkok også 2 fra Irland og 2 fra Vest Tyskland. Året etter 1978 var også deltakertallet over tusen (1110) og den gikk 27. aug. Så i 1979 begynte deltakertallet å synke, da var det 900 deltakere, grunnen til nedgangen var nok at det ble arrengert marsjer mange steder. I 1980 var det 520 deltakere og 81 425 deltakere. Så i 1982 ble løypa lagt om til å omfatte Skjernoy i større grad og den gikk omtrent som den går i dag og deltakelsen var ca: 370 og året etter 347. Deltakere i 1984 var ca: 300 og i 85 ca: 250. I 1986 var deltakertallet 235 og i 87 220 deltakere. Slik har det ramlet men har stabilisert seg på ca: 200 helt til bunnåret i fjor med 155 deltakere. Men andre plasser går også marsjdeltakelsen ned, så Skjernøymarsjen er fremdeles en av de mest besøkte, og vi håper at den kan forsette mange år fremover. Når vi ser tilbake til startdagene som har vært siste helg i august har været nesten hver gang vært veldig bra, bare to tre ganger med regn - regnbyger De første år var det Skjernøy Idrettslag som sto for arrangør, men nå er det vellet og grendehuskomiteen og idretskomiteen som står for opplegget. Det har også vært matstasjoner ved Dyrstad gamle skolehus og ved grendehuset på Farestad med salg av mat og forfriskninger.

DET VAR I KRIGENS TID ... (forts. fra side 7)

Vi lå ved Rullefjellan mellom Indre og Ytre Nodevik. Så fikk vi jo se denne ute i sjøen som raget langt opp over vannet. Så kjørte vi da ut for å se hva det var for noe. Det viste seg at det var en kanonplattform som hadde stått montert på et av handelsskipene, og var laget i tre. Oppe på denne var det montert en mitraliøse og det var haugevis med skudd. Det var også noen saueskinnspelser, disse gjemte vi på den måten at vi gravde dem ned i silda. Vi hadde ganske mye sild ombord. Vi tok med oss mitraliøsen og en kasse med skudd, flere kasser dumpet vi i sjøen. Når vi kjørte innover igjen så stod selvfølgelig tyskerne og vinket oss inn til Ryvingen. Så måtte vi jo inn der og der tok de fra oss mitraliøsen og kassen med skudd. Men de fant ikke saueskinnspelsene som lå nedgravd i silda.

- Det var godt med fisk under krigen?

Ja, det var kolosalt med kolje. Kan huske at jeg hadde en liten bakkelengde fra Slottsborgheia og ut mot Færøyskjærene, og der fikk jeg 70-80 kg med kolje og denne var også ganske stor, opptil 3-4 kg pr. stk. En av grunnene var vel at det ikke ble tralet noe, verken inne ved land eller på revet. Å bli kvitt fisken var heller ikke noe problem Folk stod jo på bryggene og tok i mot oss. Og vi ble kvitt alt så nær som hårjud (bergnebb). Den smålyra som vi kalte for dyrstadlyr gikk som varmt hvetebrød. - Ja, da var det moro å være fisker.

SKJERNÖYPOSTEN
- ORGAN FOR SKJERNÖYFOLK UTE OG HJEMME-

Redaktør: Sigurd Aalvik
Tlf. 38 26 86 11
I redaksjonen: Håkon Karlsen,
Tlf. 38 26 85 41
Georg Walvick Tlf. 38 26 86 36
og Norvald Jenssen.
Tlf. 38 26 86 75
Adr.: Skjernøy, 4500 Mandal.

Postgirokonto: 0802 5425368

Kontakt i USA:
Mrs. Agathe Thompson
865 Buck Rd., Stone Ridge
N.Y. 12484

Abonnementspris pr. år kr 40.-
USA $ 8.-

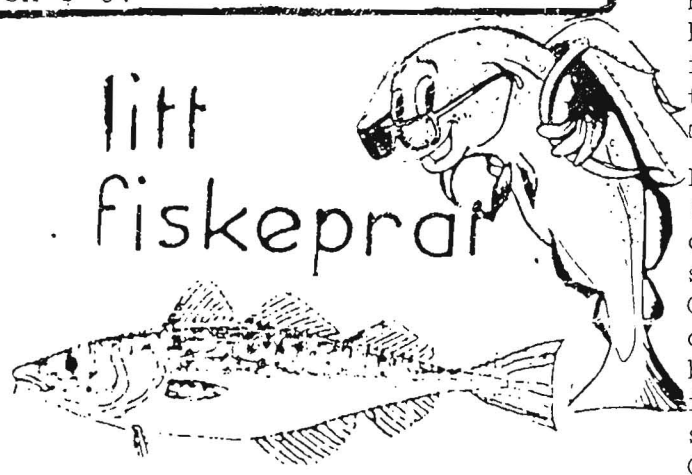

Etter en utrolig vindstille sommer og fine dager på sjøen for fiskerne, har høstværet med austavind satt inn for alvor.
Vi begynner med laksen. Det var veldig mange krokgarn i sjøen rundt øya de 10 fiskedagene en hadde lov til å fiske med dem, mens bare 2-3 kilenøter var i bruk de 2 måndene det var lovlig å fiske med dem.
I krokgarna ble det tatt fangster fra noen få fisker til 20-22 fisk for de beste garna, som stod rundt Færøy, Stusøy og på Kirkevika, og største laks var på 10 kg. --- Det ser ut til at krokgarna er kilenota helt overlegen, så med samme fisketida som med kilenota kunne det ha blitt rene storfisket på de beste fiskeplassene. Kilenotfangstene var veldig små. Unntaket var Oddeknubben, som er regnet for et av de beste stedene utenfor her. Fangstene her ble på nær 50 fisk.

Makrellfisket som før var sommerens og høstens storfiske for fiskerne på øya, er nesten borte.
Det har vært store leveringsvanskeligheter i hele sommer og høst, med dagskvoter på 100 kg. pr. mann, og mange dager helt stopp. Dette er veldig beklagelig, for det har vært mye makrell under land. En kunne enkelte dager dra all den makrell en ville på dorg, mens stimfisk ikke har vært å se i år. -- Men store kraftnotbåter har overtatt. Med store kjøletanker fra 100 - 500 tonn har de god fortjeneste med priser helt ned til kr. 1,80 pr. kilo. En skummel utvikling for kystfiskerne.

Ellers fiskes det mye breiflabb (havulke) på garn, og prisen er ca. 50 - 60 kr. til fisker nå i sommer.
Også ålefisket har vært bra i den varme perioden, og den ble betalt med i underkant av kr. 50 for den store og kr. 35 for den små. --
Også krabbefisket har vært bra, med god avsetning til 5-6 kr. pr. stk.
Når dette leses er hummerfisket straks i gang, så i neste nummer kommer resultatene.
Vel møtt og lykke til med fisket etter havets 'kardinal'.

Ber om asfalt

Skjernøy Vel har bedt Mandal kommune forskuttere beløpet Statens Vegvesen trenger for å asfaltere . fylkesvegen Farestad–Dyrstad. Velet regner med asfaltering vil koste cirka 300.000 kroner.

Det er rundt 30 år siden arbeidet med vegen begynte. På Valvik/Dyrstad er det cirka 150 fastboende. Dessuten brukes vegen av Sørlandsruta, hyttefolk og turister.

Ungdomsforeningen.

Samlingsfesten var søndag 3. sept, og det var ca: 30 stykker møtt fram av både stort og smått. Det var musikk av Solveig og Gunnild og tale av Terje Fosdal. Det var leker for barn og det ble servert bløtkake og kaffe.
Nevner også at Helselaget hadde fest for eldre lørdag 9. sept. med godt frammøte, videre nevner vi barnekoret som ble startet opp i vinter er i full aktivitet og har øvelse annenhver mandag. Onsdag 20. sept. kommer Raen og skal preke over temaet: « Islam» I okt. er det Møteuke fra den 10. til 15. ved Bjørn Pedersen. Da er det barnemøte torsdagen kl 16.30 og fredagen er det krabbefest, søndag er det familiesamling kl 16.00. Kvinneforeningene har utlodninger 20. okt. (Vesterøya) og18. nov. (Østerøya) Kosekveld fredag 3. nov.
Det blir 3 kvelder med Kveldsbibelskole 25. okt - 1. nov. - 8. nov. Ungdomsforeningen har årsmøte onsdag 6. des. kl 19.00. videre er det grøtfest fredag 15. des. og søndag 17. synger hele menigheten julen inn. Juletrefestene blir som vanlig 28. og 29. des. med Ungdomsforeningens fest først.
Kapellet har vært brukt nokså flittig i sommer av forskjellige foreninger og lag, og geburstaselskap og sølvbryllup. Videre vil vi nevne at fisketuren med Arne Stensaker gikk i sommer til Risøy i fint vær og godt frammøte.

Skjernøydagen.

Lørdag 29. juli samlet øybeboere og turister i alle aldre på friluftsområdet på Rosnes. Det startet ettermiddagen med leker og grilling i Slyhola og ble avsluttet om kvelden med dans og fiskesuppe i Indre Nodevik. Dagen utviklet seg til å bli en folkefest for både store og små. Det er Skjernøy vel som sto for arrangmentet og de kunne varte opp med både sjørøvere, kunstner, lapper laget på bål, trekkspillmusikk. Det var en flott sommerdag og været var helt topp og tilbakemeldingene har vært gode. Men avbruddet fra arrangementet i Slyhola til tilstelningen i Nodevika, virket slik at folk gikk hjem, så frammøtet i Nodeviken ble dårlig tiltross god trekkspillmusikk av Per Pedersen og kjempegod fiskesuppe. Det var også de som mente at arrangementet lå for avsides til.
I Slyhola var det 4 stekepanner på bål i sving og det ble stekt flere hundre lappekaker Dagens høydepunkt var besøket av skipbrudne sjørøvere, som gikk i land. For å imponere de minste barna gjorde piratene flere dykk i sjøen. Og det viste seg at det lå en sjørøverskatt på havbunnen. Og skatten besto av godterier som Sjørøverne delte ut blant barna. Alle som ville kunne få kjøpt ferdiglaget deig til pinnebrød som stekes på bålet. Harry Larsen fra Farestad solgte selvrøket makrell og amatørmaler Tor Ivar Hansen tilbød akvareller med lokale motiver.

Fors. fra side 6.

Både båten og motoren var 5 år. Den var ikke assurert. Peder Valvik mistet også et flunkende nytt gevær. Da ulykken skjedde, hadde de trukket omkring fjerdeparten av teinene og hadde 15 hummer ombord.

„Æ blei så redd"

sa den lille 12 år gamle Rolf Valvik, som måtte i sjøen ute ved Eigelandsskjærene torsdag morgen, og som senere krøp op på storebrors rygg mens denne svømmet omkring til de blev reddet. Også Rolf er en dyktig svømmer. Hadde han ikke det vært vilde han nok ikke klart det. Det var da han kom hjem og skulde fortelle om forliset at han sa disse ordene. Den kjekke gutten måtte tilsengs da han kom hjem, men var igår like sprek igjen, forteller man oss fra Skjernøya.

Carnegiehelt

Onsdag 20. juli blev en ung mann, Peder Walvik fra Skjernøy pr. Mandal, overrakt Carnegies medalje samt en belønning paa 300 kroner for en redningsdaad han utførte i oktober 1935. Naar han først nu faar tildelt belønningen, skyldes det at han har vært til sjøs. Sammen med sin bror var han ute ved Eikelandsskjær og trakk hummer. Det var høi sjø og motoren stoppet og baaten drev inn mot skjærene, støtte og sank. Det saa haabløst ut for dem begge, men det lyktes imidlertid Peder aa faa av sig sjøstøvler og oljehyre og svømme bort mot broren. Med denne paa ryggen svømte han langs land for aa finne et sted hvor det kunde være mulighet for aa komme paa land. Imidlertid kom der en fiskerbaat forbi, og begge blev tatt op. De var adskillig medtatt, særlig den yngste, som vilde ha druknet om ikke broren hadde tatt ham paa ryggen.

ARSMELDING FOR 1994 - SKJERNØY HISTORIELAG.

Styret:
Formann - Rita Dyrstad Solvang.
Nestform. Inger Lise Ånensen.
Kasserer - Liv Britt Jenssen.
Sekretær - Hilde Herstad.
Medlem - Unni Dalan.
Revisor - Terje Jørgensen.
Varamedl. Bjørn Vikøyr.
Evert Knutsen.
Terje Jørgensen.

Av forskjellige grunner har det vært liten aktivitet i laget i år. - Vi har hatt 2 styremøter + en del telefonkontakt.

Vi var med på feiringen av 30-års jubileet for Skjernøybroa.
Vi hadde sammen med "Skjernøyposten" ansvaret for en utstilling på grendehuset som viste arbeidets gang, og en del skriv som gikk forut for byggingen.
Vi har sammen med Vellet kjøpt filmen fra NRK som ble vist på Dagsrevyen da broa ble åpnet.
Det arbeides med en ny video fra jubileet.
Det største arrangementet i 94 var "Skolehusdagen" 3. juli i samarbeid med Vellet. Det ble en meget vellykket dag, i strålende vær og med stor oppslutning.
Det var, tradisjonen tro, vaffelsteking, tippekonkuranser, støvelkasting og utlodning, samt diverse opptredener.
Til denne dagen var også skolehuset nymalt innvendig, i den rosa fargen det hadde før. - Vi synes det er blitt veldig fint!
Vi hadde ingen aktiviteter på skolehuset under Skjernøymarsjen i år, da vi ikke fant å kunne overkomme det.
Det blir arbeidet med å samle skolehistorie fra øya. Vi håper at det med tiden kan bli en bok ut av det. De som har noe å bidra med kan kontakte Allis Hansen.

Vi har på anmodning fra Mandal Bymuseum bidratt til å registrere tysk aktivitet på øya i årene 1940 - 1945.

Julefesten ble holdt i januar som vanlig - heldigvis uten noe forstyrrende dynamitskip denne gang. Oppslutningen var kanskje noe mindre enn tidligere, men stemningen var alikevel upåklagelig. Opplegget var som i gamle dager med boller, esser, kaffe og kakao - gang rundt "hjemmelaget"juletre, og selvfølgelig kom nissen.
Evert fortalte også minner fra sin skoletid.
Til julefesten ble det hengt opp nye gardiner, og det gjorde skolestua enda koseligere.

Vi håper å kunne gjennomføre en påtenkt vandretur i Bergeneset i løpet av året 1995.

Hilde Herstad.

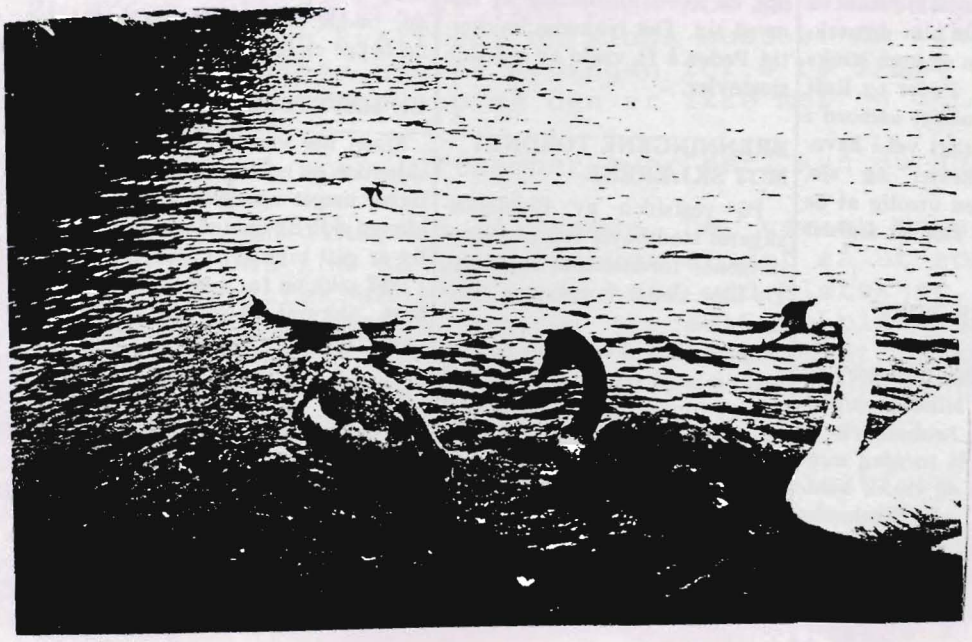

Her ser vi svaneparet som ruget ut 4 unger nå i sommer. De fikk beholde 2, som nå snart er voksne fugler.

Et 60 års minne.

Dette hente 18. okt. 1935 - og sto omtalt i daværende Mandals Avis.

PEDER VALVIK, Skjernøy svømte gjennem brätt og brenning i oljehyre med sin 12 år gamle bror på ryggen.

Motorbåten sank under bena på dem efter å være blitt fylt av en bråttsjø.

Et dramatisk forlis og en heltedåd under hummerfiske ved Eigelandsskjærene, nord for Ryvingen.

De blev reddet av Gustav Valvik og hans søn Bjørn.

Den 23 år gamle Peder Valvik og hans 12 år gamle bror, Rolf, sønner til Eugen Valvik, Skjernøy i Halse, fikk under hummerfiske torsdag morgen ved 9 tiden motorbåten fylt av en bråttsjø vest av Eigelandsskjær, som ligger nord for Ryvingen. Motorbåten sank under bena på de to guttene, som begge var iført oljehyre og sjøstøvler. Peder fikk sparket sjøstøvlene av sig, tok sin yngre bror på ryggen og la sig på svøm gjennem brenning og brätt for å nå rundt på østsiden av skjæret, hvor der muligens var en plass å komme på land.

Gustav Valvig og hans 25 år gamle sønn Bjørn lå på østsiden av Eigelandsskjærene og trakk teiner. De blev opmerksom på ulykken og kom straks til undsetning. Peder og Rolf Valvig blev trukket ombord i deres båt og bragt vel i havn. Det var ruskevær og sjø, og det er nesten utrolig at de to guttene har sloppet fra det med livet.

EUGEN VALVIK FORTELLER:

Eugen Valvik forteller til Mandals Avis: Mine to gutter, Peder og Rolf, henholdsvis 23 og 12 år gamle, lå torsdag morgen ved 9 tiden og trakk hummerteiner vest av Eigelandsskjærene. Da jeg hadde noe arbeid å utføre for Vest Agder Elektricitetsverk, skulde Rolf være med som min stedfortreder. Det blåste en stiv kaling, der var en del sjø, sterk brenning og dragsug omkring skjærene.

TILBUNNS.

Så stanset motoren. De forsøkte forgjeves å få den i gang, og drev imens hurtig mot land. En bråttsjø hev båten inn mot en stein på nordkanten av skjæret. Her blev den øieblikkelig fylt med vann og gikk rett til bunns under bena på guttene.

PÅ SVØM MED SIN BROR PÅ RYGGEN.

Begge guttene var i sjøstøvler og full oljehyre. Rolf hadde endog de store oljebuksene av mine på sig. Det lykkedes imidlertid Peder å få vridd av sig sine sjøstøvler.

BRENNINGENE TORDNET MOT SKJÆRENE.

På vestsiden av Eigelandsskjæret stod havet rett på. Brenningene tordnet mot skjærene, De blev slengt innpå, men klarte sig. —

Peder fikk så tatt Rolf på ryggen og la på svøm rundt skjæret for å forsøke å komme inn til land på østsiden. Også her var der stort dragsug og det var nok et vågespill å forsøke å komme på land her også, men annet var ikke å gjøre.

HJELPEN KOMMER.

På østsiden av skjærene lå imidlertid Gustav Valvig med sin 25 år gamle sønn, Bjørn, og trakk teiner. Enten de nu hadde hørt ropene, eller så vrakgodset komme drivende eller om de så guttene i sjøen, vet jeg ikke sikkert, men de var iallfall blitt opmerksom på ulykken, og kjørte så hurtig det lot sig gjøre op til de to i sjøen.

REDDET.

De fikk dem greit ombord. Guttene mine hadde da vært i sjøen en 10 minutter og var temmelig medtatt, spesielt hadde Rolf, som lå og holdt sig fast på ~~Pedors rygg, fått meget sjøvann~~ inn. Gustav og Bjørn Valvig satte dem inn til nødhavnen i Bukstøvåg, sønnenfor Dyrstadvåg. De kunde begge gå hjem, hvor de straks fikk noe varmt i livet. Det voldsomme sjokk hadde selvfølgelig tatt hardt på dem. Rolf måtte gå til sengs, men er nok snart på bena igjen, og noe skade ellers har ikke noen av dem fått.

Stormen øket voldsomt fra time til time og det blev et svært hav. Hadde båten gått noe senere, er det nok ikke tale om at de hadde blitt reddet, selv om de begge er flinke svømmere.

EN HAVETS KIRKEGÅRD.

Sjøen her vest for Eigelandsskjærene er en kirkegård. Her ligger meget vrakgods på sjøen. Mange skib og mange menneskeliv er gått tapt her i årenes løp. I 1897 gikk en far med to sønner bort akkurat på samme stedet under hummerfisket.

MOTORBÅTEN TAPT.

Der hvor motorbåten sank, er det ca. 5 favner vann, og det er vel sannsynlig at den under uværet er ført ut på dypere vann. Det var en 21 fots motorbåt med en 3 HK Agder-motor.

FORS. S. 4

DET VAR I KRIGENS TID 3

Her fortsetter vi serien om fortellingen fra krigen av Alf Pedersen

-- Vi har jo andre torpederinger også, hva husker du fra torpederingen av D/S "Trondheimsfjord"?

Ja, der var vi også med og plukket vrakgods, det var jo så fullt av olje, vi vasket materialene med solarolje. Har fremdeles mahogny som stammer fra denne båten liggende opp på loftet, har også en dør fra den båten. Det ble laget mange ting som kom fra den båten.
Vi så ikke når den ble torpedert, og vet ikke hvor mange mennesker av besetningen som ble reddet. (Det var en vanlig lastebåt).
Jeg husker godt alt vrakgodset og den fine panelen fra broa på båten. Den ble torpedert ut av Vengelsholmen eller Østre Kråge.

- Det var en torpedering til. Torpedobåten "Tjeld" som var norsk, men overtatt av tyskerne.

Ja, det var en liten sigarformet båt, lurer på om ikke Guttorm Jenssen var ombord da "Altmark" ble bordet i Jøssingfjorden. Jeg husker Rolf og jeg stod på strandveien, vi var ikke redde - vi hadde vel ikke vett til å være det. Det var en voldsom skyting. Torpedobåten lå ikke langt fra Vengelsholmen i retning Ryvingen, det tyske mannskapet var i ferd med å uskadeliggjøre miner. De hadde satt ut en eller to gummibåter og den ene lå ute ved Makrellskjær. Vi så flyene komme opp bak Vengelsholmen (sydøst fra) og pepret løs på torpedobåten, og vi stod her og så at båten gikk ned, den reiste seg på ende og gikk ned med akterenden først. Når de sprengte miner ble det alltid mye fisk som fløt opp og Rolf og jeg tok båten og skulle ut og pele opp fisk, men det ble å plukke opp tyskere i stedet. Vi tok opp i allefall 6 - 7 stykker. Rolf måtte i land på Vengelsholmen og plukke opp noen der. Tonning og Birger Gundersen lå og dro garn, de tok også opp noen. Det var flere som hadde store skader. Rolf fikk dradd opp en som lå i dragsuget ved Vengelsholmen, og vi fikk lagt ham på tvers over på brønnen. Han var skutt tvers over øynene. Vi kjørte til Tregde med disse hvor de ble tatt hånd om. Vi fikk belønning for denne jobben - en diplom som jeg kunne bruke til å få ut geværet, så det fikk jeg ut. Et brenn nytt gevær. Vi fikk også noe som kaltes "Printman", en slags tobakk dårlig kvalitet, en slags subbus. Så fikk vi en flaske brennevin. Vi samltes ute på Ryvingen for å ta i mot dette. Diplomet har jeg dessverre brent opp så den er ikke mer og det angrer jeg på.

- Det var jo også noen luftkamper over her, kan du huske noe av dette?

Ja, det flyet som gikk ned på Tregde. Det var et engelsk bombefly som kom over her. Det kom så lavt innover at det så ut som vi ville få det i stranda. Det strøk så vidt over heia ved Bløtekjær, og som vi vet styrtet det på Bjørholmen utforbi Tregde. Cookpiten var jo nokså åpen, var bare dekket med litt plastikk, så vi skimtet folkene.
Det ble skutt noe kolosalt på flyet, det var forfulgt av tyske jagere. Husker at kulene hvinte noe veldig.

- Så var det noe som kom drivende, en kanonplattform eller lignende?

Ja, dette var noe vi lå og taude på, Rolf og jeg. Vi hadde ligget med nota etter sild.

Til side 2

HELSELAGSFEST

Den 9. sept. hadde Helselaget sin årlige fest for eldre på kapellet. Det var en stuvende full storesal som var samlet rundt festlig pyntede bord. Formannen i laget, Oddbjørg, ønsket velkommen. Det var samtidig litt av en merkedag for henne da hun hadde vært formann i laget i 20 år. For dette ble hun hedret med diplom og nål fra formannen i fylkeslaget Ruth Sørensen. Hun fikk også en vakker nål fra de øvrige i styret, samt en rød rose fra hver av dem.
Foruten Oddbjørg består styret nå av: Jorun Abrahamsen, Bodil Aalvik, Olga Berge, Tove Jenssen, Anne Grethe Syvertsen og Betsy Wathne.
Ingebjørg Austrud underholdt med sang, akkompagnert på piano av Marianne Tallaksen.
Formannen i fylkeslaget, Ruth Sørensen holdt festtalen og Petra Eltvik leste dikt og det var opplesning av Asdorg Vårdahl.
Til stede var også tidligere sokneprest G. Ousland (som nylig fylte 90 år) og fru Ousland, som avsluttet med andakt.
Dessuten ble alle de vakre blomsterdekorasjonene delt ut til noen av de eldste og andre som hadde hjulpet til.

Helselaget driver et godt arbeide for de eldre på øya, og Oddbjørg har nok vært den store drivkraften gjennom mange år. De har samling en gang i månden, samt denne årlige festen.

Vi ønsker dem lykke til i deres videre arbeide.

Smånytt fra øya.

Den nye radiomasta på Lauåsen er nå ferdig og den rager høyt til værs. Med sine 60 m. over bakken + Lauåsens 57,5 m. over havet blir den således øyas høyeste punkt. Den er bare for mobiltelefon Telenor GSM system, samt NRK Uhf sender og desverre ikke for TV 2, som en ikke kan få inn på Farestad. Den andre masta skal fjernes når alt er klart. ---------

Til tross sjøen har vært oppe i 22 grader har Farestadkjonna vært et yndet tillhold for badegjester og det er ikke bare Skjernøyfolk og dem som har hyttene i nærheten som bruker badeplassene, men folk kunne komme ganske langt i fra for å bade i kjonna. Det er helst plassene på nordsiden og Stolen som er mest benyttet, da det er greit å parkere bilen. Det er ikke rart at folk søker dertil for plassen er virkelig fin. ----------

Det var barnedåp på kapellet den 27/8. Foreldre: Siv Heidi Egra og Knut Ljosland. De bor på Dyrstad. Barnets navn: Tina Marie. Vi gratulerer både foreldre og barn.-------

St. Hans var i år helt topp. Strålende sol og lite vind. og det var mye folk ute om kvelden, både til lands og vanns, Det var jo en fredagskveld . Det lå båter inn til så og si hver holme ellet vik,og når bålene tentes var Nordfjoren full av båter, det var så tett at en kunne nesten gå fra den ene båten til den andre. Det var litt av et syn fra Skjernøybroa med lyset fra alle bål og bokser som brant fra vannkanten og ikke minst lanternene fra alle båtene, det var litt av et syn for alle folkene som sto og så på. lurer på om det er andre steder i landet som kan vise til noe lignede. Vi skulle gjerne vist et bilde av dette, men det blir nok for mørkt til en kan få det i bladet. ----------

Skjernøyposten søker en ny medarbeider. Oss 4 «guder» har holdt på i alle år og en blir jo ikke yngre med årene den eldste er nå 73 år så vi vet ikke hvor lenge en kan holde på. Vi ønsker oss iallfall en person som kan være med oss i redaksjonen, det kan gjerne være en kvinne, da redasjonen har vært mannsdominert, men det er ingen betingelse. Er det noen som kunne tenke seg denne jobben så ta kontakt.------

Vi vil hjertelig graturlere Stein Austrud, Farestad og Joran Lunden, Vennesla som giftet seg 26/6. --

De samme gratulasjoner går til Line Austrud, Farestad og Steve Paulsen, Søgne som giftet seg den 22/7. ---

Likeledes gratulerer vi Ingrid Jenssen, Farestad og Jan Ludvig Ilebekk, Kr.sand som forlovet seg nå i august. ---

Og endelig går våre gratulasjoner til Karin og Sigurd Dyrstad med en gutt den 10/7. ---

Den 12/9 ble den endelige sluttstrek satt for Skjernøy Handelslag. D.v.s. forretningsdriften opphørte allerede tidlig i -92, men det endelige oppgjør for varelager og diverse annet lot vente på seg. Men nå er det gjort og de kronene som var igjen ble fordelt mellom de 40 andelseierne. Det var trist at det gikk den veien - etter 100 års drift. Men slik er det i mange utkantstrøk, de store kjedene overtar mer og mer av handelen. Nå kan saktens selve handlingen foretas oppe i byen, men det rent sosiale ved å ha et slikt samlingssted lar seg vanskelig erstatte. Øya vår er blitt litt fattigere, sånn sett. Når en tenker på den betydning Krambua hadde, også økonomisk, for de fleste familier her ute i tidligere tider, er det litt vemodig at det skulle gå slik. Men det er tidens utvikling. Nå har vi jo hatt en kiosk i drift på Farestad i sommer og den var sikkert både til hygge og nytte for mange. Vi får håpe den kan fortsette neste år - og gjerne noe mer. - Så er Krambua-Skjernøy Handelslag gått over i historien, og vi sitter tilbake bare med minnene. -----

Jan Øystein Dyrstad solgte i sommer reketråleren "Merceno", og han og broren, Tom Inge har siden vært mannskap på reketrålere i Søgne. Men har er nå i gang med kjøp av en litt større og moderne fiskeskøyte fra Karmøy. Vi ønsker lykke til. ---

Det var 7 nye skolebarn fra øya i år, nemlig: Marie Therese Ånensen, Siv Dyrstad, Marius Dyrstad og Stein Erik Amundsen, alle Dyrstad. Malene Christensen, Valvik og videre Lotte Øien og Ragnhild Ullestad Vikøyr, Ytre Farestad. De begynte nå i august på Ime Barneskole. Vi ønsker dem lykke til i deres kunnskapssanking. ----

Som ny fyrbetjent på Ryvingen fyr er ansatt Kjell Olsen, bosatt i Spangereid. Han har tidligere vært vikar på Lindesnes fyr og var nå vikar-vaktmester på Heslandheimen. Det var hele 99 søkere til jobben og av dem var flere fra Skjernøya. ----

Ragnhild Knutsen døde den 5/7, 83 år gammel. Hun bodde sammen med sin man Olav i Skjernøysund til han døde for en del år siden. Senere bygde hennes sønn, Knut Bernhard, på huset og bodde der med sin familie nær henne. Ragnhild døde etter bare et kort sykeleie. Vi lyser fred over hennes minne. ----

Det er utrolig mange raunebær i år. Trærne står og laver. Nå gjorde tørken at noen delvis visnet, men fortsatt er det en masse trær som står og lyser opp i naturen med sin vakre røde farge. Hard et så noen betydning for om vinteren blir streng eller mild? Neppe! ----

MANDAL: Etter at Gullbjørg Rosseland i mai fortalte Fædrelandsvennens lesere om smeltede gullsmykker og uforklarlige lys-fenomener, har hun fått utallige brev og telefoner fra folk som bekrefter hennes UFO-opplevelser ved Skjernøy utenfor Mandal. Nå står hun også fram i to TV-kanaler.

Bekrefter synene

En av de få personene som tør stå fram i saken, er daglig leder ved Gamle Postgården, Agnete Kjellin. Etter å ha lest om Rosselands opplevelser, har hun rapportert til UFO-Norge om et syn hun selv hadde for et par år siden.

Det var altså valg den 11/9, bl.a. til bystyre. Dessverre ble det ingen representanter fra øya denne gang. Torstein Dyrstad, som har sittet i bystyret de siste 4 år, hadde takket nei til gjenvalg. Valgdeltakelsen var lav over hele landet, men kanskje noe bedre ute hos oss. Det ble avgitt ca. 166 stemmer, på det gamle skolehuset, og det skulle vel svare til ca. 66 %. I følge valgkomiteen møtte de eldre veldig godt fram, mens det var blandt de unge det sviktet. Og det er litt betenkelig. Skal et demokrati fungere må vi være villige til å ta bryderiet med å være med å velge på de personer vi ønske skal være med i styr- og stell. Så ved neste korsvei, la Skjernøy bli den valgkrets som har nær 100 % oppslutning.--

Noen fisker laks med kilenot, andre med krokgarn eller slukstang. På Dyrstad gjør de det litt anderledes, der tar de den 'nesten med nevene'. Trygve Ånensen fikk se en laks som svømte helt inne ved brygga. Han fikk lurt en klepp under den - og vips, lå en laks på ca. 3,5 kg. og sprellet på brygga.
Noen bedre? -------

Flåtten har vært svært plagsom i sommer. Det ser bare ut til å bli verre år for år. Det er nesten uråd å ta seg en tur i skog og mark uten å bli befengt med disse småkrypene. Som regel går det bra, selv om det klør i mange dager. Er en redd for at det kan bli betennelse ut av det, er det en god forsikring å legge på litt pyriseptsalve med et plaster over. Men den som har et middel for i det hele tatt ikke å bli bitt av flått, vil være en stor velgjører.------

Så vil vi bare minne om at innbetalingsblanketter til Historielaget er vedlagt Skjernøyposten i dette nummer.--------

Vi skal forsøke å gi en liten karakteristikk av sommerværet 1995. For det ble sommer i år også, og til dels en fantastisk sådan.
Slutten av juni ble riktig fin, med et alle tiders St.Hans vær. Juli ble litt variabel, mye bra vær og masse sol, men også en del regn, så slik sett lå alt godt an.
Men det ble august som ble den storslagne sommermåned, med tropevarme både dag og natt. Den siste uken av juli og ut hele august falt det nesten ingen regn. Solen flommet og stekte dag etter dag, ja uke etter uke. Ja, det var bare helt fantastisk. Det var 26-27 gr. flere dager (ca.80 F.) og vi regnet med at det var den varmeste august i "manns minne". Og en gjs. maks. på 21.1 skulle jo tilsi det. Men det "manns minne" rakk bare 20 år tilbake i tiden, til 1975. Da var gjs. maks. for august 21.4. Men da var varmen noe mer konsentrert, med topp varme på 30-32 gr.
Tørt ble det jo, og busker og trær på grunne steder gulnet som til høst. Men i og med at det var så sent på året, ble ikke skadevirkningene så store. -- Sept. fortsatte riktig bra - første uken, med temp. 16-18 gr. Men med sept. kom regnet og det i enorme mengder. Bare den 10. falt det 58 m.m. og den 15. 60. Så vi er nok inne i regntiden. Det ser ut til å være en trend de senere år, med varme, tørre somrer og vått og mildt vinterhalvår.
Det har vært en irriterende frisk austavind denne 1. halvdel av sept. og med alt regnet blir det litt guffent. - Men vi håper på riktig fint høstvær, med knall-blå himmel og flammende høstfarger. Da er også høsten en flott opplevelse.
Med disse værbetraktninger runder vi av for denne gang og ønsker vel møtt igjen når adventslysene tennes.----------